

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 120. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI JUREDNİK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 3. srpnja 1915.

BR. 123. (353.)

Talijani ostaju uvijek na mrtvoj točki. - Pobjedonosna ofenziva u Poljskoj donosi zauzeće Krasnika. - Veliki uspjesi Linsingena. - Ministarska kriza u Rusiji. - Austro-ugarski konzul ostavlja Skadar. - Potres u Italiji.

Rusko ratište.

BEČ, 2. srpnja (KB). Službeno se saopćuje dne 2. ov. mj. o podne:

U višednevnim ljutim bojama savezničke čete armade generala Linsingena bacile su Ruse iz vrlo jakog položaja na Lipi niz struju kod Firlejova. Neprijatelj, koji uzmiče u pravcu prema istoku te je na čitavoj fronti armade gonjen, ponovno je pretrpio teške gubitke. U ovim bojama zarobljeno je Rusa 7.765, a 18 pušanih strojeva zaplijenjeno.

Priključkom na sjever borbe još traju. Na Dnjestru nije se ništa znatna dogodilo.

U ruskoj Poljskoj bore se savezničke čete između Visle i Buga sa jakim ruskim silama na pritoku Poru i na Wyznici. Naše čete napale su neprijateljske položaje kod Tarlova. U 5 sati poslije podne osvojena je na juriš jedna podporna tačka sjeverno od mjesta. Na večer primaknula se je ostala napadajna armada sve do na daljinu jednog juriša, te noću provalila u ruski položaj. Neprijatelj je uzmaknuo u bijegu. U potjeri zauzet je Josefov na Visli.

I iz položaja jugoistočno od Sienna bili su Rusi potisnuti. Ovdje je 700 Rusa bilo zarobljeno.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 2. srpnja. (KB). Službeno se saopćuje:

Jugoistočno od Kalvarije Rusima je istrgnut jedan visovni položaj; 600 Rusa bilo je zarobljeno.

Nakon osvojenja na juriš i visova jugoistočno od Kurostovice (sjeverno od Haliča), Rusi su bili prisiljeni na uzmak na čitavoj fronti u okolišu Mariampola do sjeverno Firlejova. Armade maršala Mackensena potisnule su protivnika zapadno od Zamošća preko Labunke i odsječka Pora te ovoga već prešle.

Dalje zapadno doprio se je do neprijateljskog položaja u liniji Turobin-Krasnik-Jozefov (na Visli).

Krasnik je bio od savezničkih četa zauzet.

Zapadno od Visle južna obala Kamienna bila je od neprijatelja ispražnjena.

Vrhovna vojna uprava.

Rat proti Italiji.

BEČ, 2. srpnja. (KB). Službeno se saopćuje:

Jučer se ponovio talijanski napadaj na visoravan Doberdo. Nakon višesatne pripreve vatrom teškog topništva, poslije podne i na večer Talijani upriličiše više nasrtaja infanterije između Zdravice i Vermeljana. Svi ti napadaji bili su odbiveni uz velike gubitke po neprijatelja.

Još prije toga slabiji napadaji na jedan dio mostovne brane Gorice i u području Krna također su bili natrag potisnuti.

Naše valjane čete drže još i sada kao prije svoje prvobitne položaje. Artiljerijske borbe traju na svim frontama.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 1. srpnja. (KB). Službeno se saopćuje:

Noćni napadaj Francuza zapadno od Soucheza bio je odbiven.

Na zapadnom dijelu Argona dijelovi armade njemačkog prijestolonasljednika imali su krasan uspjeh. Neprijateljski čančevi i podporne točke sjeverozapadno od Four de Paris, u širini tri kilometra, a u dubini 200-300 metara, bijahu na juriš osvojeni; 25 častnika, 715 momaka zarobljeno, 18 pušanih strojeva, 40 bacala mina i jedan revolverški top zaplijenjeni. Gubitci Francuza su znatni.

U Vogeziima na Hilsenfirštu zauzeli smo dvije utvrde.

Vrhovna vojna uprava

Nakon zauzeća Skadra.

Odlazak austro-ugarskog konzula.

BEČ, 2. srpnja (KB). Poslovodja austro-ugarskog konzulata u Skadru bio je prisiljen od Crnogoraca, da ostavi Skadar. Crnci je u Tivat, odakle kreće u Beč.

Kabinetska kriza u Rusiji.

BERLIN, 2. srpnja (KB). Prama brzojavci koju „Lokal-Anzeiger“ prima iz Stokolma, ruski ministar poljodjelstva Krivošejin označen je za mjesto ministra pred-

sjednika. Drži se, da predstoji odstup ministra predsjednika Gormykina, ministra financija Barka i pomoćnog ministra za promet.

HRVATSKI SABOR.

ZAGREB, 2. srpnja (KB). Na dnevnom redu današnje sjednice nalazilo se izvješće odbora za

pravosuđe o zakonskoj osnovi, po vladi predloženoj, glede zaplijene imetka veleizdajnika.

Zatim je prihvaćen predlog predsjedništva o isključenju zastupnika Radića iz sabora na daljnjih 15 sjednica, a onda se prešlo na interpelacije.

Naredna sjednica u ponedjeljak 5 ov. mj.

Hrvatska u svjetskom položaju.

Govor nar. zast. STJEPANA ZAGORCA izrečen u hrvatskom saboru dne 25. lipnja 1915.

Prama stenografskom zapisniku.

(Svršetak).

Kratko i jezgrovito kazali smo mi to godine 1912. u svojem memorandumu, što sam ga ja imao čast sa jednim dalmatinskim zastupnikom odnijeti u kabinetsku kancelariju Njegovog Veličanstva.

Iz toga memoranduma navesti ću samo ovo (čita):

„Političkim ujedinjenjem svih hrvatskih zemalja u jedno samostalno državno tijelo u okviru monarhije ispunila bi se životna potreba naroda hrvatskoga i postavila bi se na jugu monarhije Vašega Veličanstva najjača zaštita moći, veličine i sjajnosti prijestolja. Narod hrvatski, proslavljen po istom Vašem Veličanstvu radi poznate njegove vjernosti i prokušane obrane prijestolja u prošlosti, našao bi i u budućnosti uvijek snage i svojim mišicama i u svojem imanju, da u obrani svoje državne samosvojnosti bude najjača i najpouzdanija obrana prijestolja i monarhije.“

Evo, to smo rekli Njegovom Veličanstvu godine 1912. i dosada se je ispunila svaka riječ, što smo tamo naveli. Na hrvatskom sastanku u Ljubljani — ako mi je dozvoljeno, da pročitam jedan pasus, da se vidi, kako konsekventno i logički mi provadjamo i vodimo našu politiku, a bilo je to godine 1912. u listopadu, kada su tek prvi topovi zapucali na crnogorskoj granici u početku prvoga balkanskoga rata — ja sam rekao ovo (čita):

„Gospodo, naš sastanak vrši se u času, kad se oko nas zbivaju historički i sudbonosni događaji, kojih posljedica danas još nismo u stanju potpuno omjeriti. Pogibelj, da bi se iz iskre, koja je planula na Balkanu, mogao razviti strahoviti požar, nije minula, po mome mnijenju ona će istom nastati nakon svršenog balkanskoga rata, svršio se on kako mu drago. U svakom slučaju tangirati će posljedice njegove i našu monarhiju. Interesi monarhije, o kojima se mnogo govorilo i pisalo, i sveudilj piše, bit će u svakom slučaju tangirani. Što više, oni su već danas veoma tangirani. Hoće li upliv monarhije na Balkanu porasti u slučaju pobjede balkanskoga saveza ili u slučaju turske imperije — vrlo je problematično pitanje. Ni u jednom ni u drugom slučaju mislim ja uz današnju politiku. Pa ipak ima jedan ključ povoljnoga po monarhiju riješenja, a taj leži u monarhiji samoj. Taj ključ jest samo jedan, a zove se: riješenje jugoslavenskoga pitanja u smislu i duhu rada i programa stranke prava. To je jedini i najjači argument, kojim može monarhija da stupi pred Evropu. Sudjelovati u riješenju balkanskoga pitanja, a da nije

da će i do rata sa Italijom doći. Pisali smo o tom čitave članke, ali državnici su naglašivali još uvijek vjernost svoga saveznika. A ja sam prošle godine u ovom visokom saboru za vrieme adresne rasprave dokazao jasno, argumentom, da između Italije i Srbije postoji sporazum glede Albanije, kad sam naveo, što je grof Ehrenthal sa Tittonjem u Opatiji utanačio i u parlamentu izjavio...

Predsjednik (zvoni): Manite izvanjsku politiku, ne dam o tom govoriti.

Predsjednik (zvoni): Gospodine Radiću, nemojte prekidati, a mogu Vas uvjeriti, da se ne će ništa zaplijeniti, niti hrvatskom javnom mnijenju oduzeti.

Zast. Stjepan Zagorac: Doći će čas, kad se bude moralo obazirati i na ono, što hrvatski sabor govori.

Ovim sam htio reći, kako je politika, koju je vodila stranka prava i koju sada vodi, opravdana i to bezuvjetno opravdana i kako je logična u svim svojim dedukcijama.

Ovaj rat, što se sa Italijom vodi, držim, da je za monarhiju najvažniji i to koli radi nas, toli i radi nje same i da bi se morala sva važnost položiti baš na južno ratište.

Dalmacija je hrvatska i svijest je u narodu takova, da nju ne će nitko učiniti ničim drugim, nego onim, što jest, naime hrvatskom. (Odobravaње.)

Jedan od francuskih glasovitih državnika, koji je vodio zapisnik konferencije pariške nakon krinskog rata, proputovao je Hrvatsku, Ugarsku i Rumunjsku i izdao je putopis, u kojem kaže, da je za Dalmaciju hrvatsko svemoguće i neizmjereno velika moć i kaže: „Ujedno imade hrvatsko svoju moć i na susjedne krajeve Korusku i Kranjsku“ pa kaže, da bi morali i Česi i Poljaci gledati na hrvatski narod i pratiti ga i pomagati ga u njegovom razvoju, jer da se nigdje sa tolikom ljubavi i energijom ne raspravlja o potištenim narodnostim, kao baš u samoj Hrvatskoj.

Visoki sabore! Trebalo je, ako se je htjelo, sad učiniti tako reći monarhiju nepredobivom.

Predsjednik (zvoni): Gospodine Radiću nemojte neprestano izazivati, jer ću morati donesti predlog. (Zast. Stjepan Radić: Izvolite!)

Već onda je Ante Starčević to jasno vidio, da ne može biti trajnog i iskrenog saveza između nas i Italije, a državnici naši su do posljednjega časa vjerovali u iskrenost Italije. Mi smo pače bili uvjereni,

popravlak najnuždnijih šteta, a u toj svoti nisu sadržane one svote, koje su određene za popravak šteta, nastalih usljed poplava na Rivieri.

Nemoć talijanskih napadaja.

Ratni novinski stan javlja: Talijani se od početka rata neizmerno naprežu, da probiju koprsku medju. Osobito kod Plöckenskoga klanca grivali su Talijani 15. o. mj. od jutra do mraka iz najtežih topova na zaštitnu utvrdu Haensel; 15 dana obarao je neprijatelj vatru iz 28 mužara na tu utvrdu; ukupno je izbacio 1000 najtežih gránata.

Posada je uzračala bombardovanje, te je odoljevala navalama artiljerije. Pokušaj proloma i ovdje je stigao kraju.

Vrhovno zapovjedništvo izdaje alpski austro-ugarski list, u kome ističe, kako *Talijani nijesu mogli o-teti ni pedlja zaštićene zemlje.*

Po mnogim znacima raspoznaje se, da se Talijani služe dum-dum-tanetima.

Tri generacije na bojištu.

Obitelj Klötzer u Bockwi kraj Zwickaua može se ponositi, jer je sa tri generacije zastupana na bojištu. Rudarski savjetnik, 67-godišnji Klötzer, koji je već u ratu 1870./71. otkriven željeznim križem 2. r., javio se u početku ovog rata dobrovoljno u vojsku, te je kao kapetan 1. pučko ustaškog bataljuna krenuo na bojište, a nedavno je promaknut na majora i odlikovan vitežkim križem reda Albrechtova sa mačevima. Njegov sin bori se kao satnik 28. ulanske pukovnije, a unuk kao pričuvni poručnik 32. topničke pukovnije, te su obojica već odlikovana željeznim križem.

Držanje Rumunjske.

„Independance Roumaine“ piše: Rumunjska ne može duže trpjeti, da stranci upravljaju njenom sudbinom i da je stranci obasipaju prigovorima. Rumunjska ne će dati da se na nju utječe ni prijetnjama ni laskanjem.

Veliki francuski gubitci.

„Tagesanzeiger“ piše: Nema više sumnje, da se veliki francuski prolomni pokret sjeverno od Arrasa unatoč golemim žrtvama izjalovio. Francuski se gubitci cijene na 85.000 ljudi. Na njemačkoj se strani ofenziva počinje življe uzvraćati, Opći ratni položaj — militarski kao i politički — primiče se kulminaciji krize.

Unatoč potlačivanju biva žudnja za mirom u Francuskoj i Rusiji sve jačom.

Gospodarsko zблиženje Austro-Ugarske i Njemačke.

Dne 28. lipnja sastali su se u Beču mnogobrojni zastupnici gospodarskih krugova Njemačke i Austro-Ugarske, da viečaju o budućim trgovačko-političkim odnosima obiju država. Nazočni su bili medju ostalima: podpredsjednik njemačkog Reichstaga dr. Paasche, bivši austrijski ministri i članovi gospodske kuće dr. Baernreither, dr. Marchet, dr. Klein, članovi savjetske kuće dr. Exner, dvorski savjetnik Philippovich, načelnik dr. Weiskirchner, mnogobrojni carevinski i saborski zastupnici, komorski predsjednici itd.

Nakon dvodnevnoga viečanja jednodušno je prihvaćena rezolucija, u kojoj se izjavljuje, da se mora provesti

tiesno gospodarsko zблиženje obiju saveznih država, koje mora doći do izražaja nadalje u skladu gospodarsko-političkom zakonodavstvu. Napose bi se morao sklopiti gospodarski saveznički ugovor, kojim se obje države obvezuju na zajedničku trgovačku politiku naprama drugim državama. Skupština drži prieko potrebnim, da vlade obiju država što skorije pvedu pregovore o pojedinkostima glede rješnja onih pitanja, koja se protežu na problem gospodarsko-političkog saveza.

Domaće vijesti.

Odgodjen nastup vojničke službe. Vrijeme nastupa vojničke službe za austrijske obvezanike narodnog ustanka rogiene u godištima 1878. do 1886 koji su bili kod ponovnog pregleda nagjene .posobnima, bilo je od 15. srpnja odgodjeno za 16. kolovoza. Ova je odredba bez dvojbe pedesna, da se osjigura ovogodišnja žetva.

Grad i okolica.

† Juraj Žarković, jutros, nakon duge i teške bolesti, preminuo je Juraj Žarković, trgovac, u 59. godini života. Pokojnik je bio dobar građanin, te se je znao isticati i u političkom životu kao pravaš. U najbubnijim vremenima! U više navrata bio je i općinski vijećnik. Ostavlja četiri sina, od kojih dr. Petar, Robert i Juraj nalaze se na ratištu, i kćerku.

Sprovd bit će sutra u 5 1/2 sati. U pokloju se u Gospodinu! Ucviljenoj djeci i rodbini naše duboko saučesće!

Čija je junica? Dne 24. lipnja našao je u svom oboru Šime Juras p. Marka iz Bilica junicu nepoznatog vlasnika.

NAJNOVIJE VIJESTI

Pripjele u 4 sata po podne.

Potopljeni engleski parobrodi.

LONDON, 3. srpnja (KB). Engleski parobrodi „Caucasian“, „Inglemoor“, „Wellbury“ od podmornice potopljeni. Posade bile su spašene.

Engleski škuner „Tower“ bio je torpediran.

Poslovni br. A. 11/13/27.

Dobrovoljna sudbena prodaja nekretnina.

Ovaj c. k. kotarski sud kao nadležna sirotinjska Vlast na predlog Ane ud. Fulgosi i Antuna Friganovića Mijina iz Šibenika kao majke i štitnice i suštinika malolj. djece pok. Šime Fulgosi na temelju ovosudbenog pravomoćnog zaključka 16. srpnja t. g. pod posl. br. A. 11/13/15 prodaje dražbom niže opisanu nekretninu sa pripadnošti i baš:

čest. zgr. 1073 biće 1 Z. U. 1576 P. O. Gorice u Vrulje prama tvornici tkala Paške Rore uz izključnu cijenu od kruna 4320.

Dražba obdržati će se dana 30 srpnja t. g. u 9 sati pr. podne u sobi broj 18 ovog suda.

Ponude ispod isključne cijene ne primaju se.

Vjerovnici naslonjeni na nekretninu sačuvaće svaja založna prava bez obzira na kupovnu cijenu.

Kupovna cijena ima se odmah položiti u sudsku pohranu.

Dražbeni se uvjeti mogu pregledati u sobi broj 19.

C. K. Kotarski sud u Šibeniku odio V dneva 26. lipnja 1915.

HEIN.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE :-: RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU :-:

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRGNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I :-: :-: ŽUPSKE UREDE. :-: :-:

PRODAJA RAZNOVRNSOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU :-:

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEGA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLTIVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA :-: :-: DAJUĆE RADNJE. :-: :-:

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA :-: :-: I SOL'DNA. :-: :-:

Da postigneš obilan prirod svoga rada i u poljodjelskom polju morati češ pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° Kalijevom soli ili kainitom
15-16° Kalciumcianamidom
16-21° Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod potpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjizice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnojivja dobivaju se izključivo kod potpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :-: Šibenik.

(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spljet — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvučene založnice novčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjizice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Ziro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvucenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predumovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srećke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjersije.

Pretnici (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

PRED LAVOVOM*

Što kucaš tako burno sad,
U grudima mi srce,
Ko da po tijelu cijele mi
Već rane pune krvce?

Kud zurite mi oči, vi,
Na istok pune nade?
Zar najljepše, što gledaste,
Već smotrite ste sade?

Što sporo milje kazaljke
Na satu; jedva hode,
Dok vodje hrabre čete nam
Na Lavov opet vode!

Vidim orla dvoglava
Na ruskim pandžam sada,
I vidim već gdje glavni grad.
U naše ruke pada.

Nakloni nam, o, Gospode,
I dalje sreću bojnu,
Da završimo pobjedom
Na sjeveru sad vojnu!

Tad survat će se smrvljena
Ta strašna divlja snaga.....
Što na zapadu ostane,
I tom će nestat traga.

Tad jedan nitkov ostaje
Na mezevu još krutu,
Nedostojan da junak s njim
Ogleda čordu ljutu!

Ko bjesna ga zatuc'le psa,
Ko smradnu gamad kužnu
Na strvištu, i satrite
Mu sramnu pomen tužnu!

Potresi i nevirjeme u Italiji.

U noći od 29. lipnja oko 1 1/4 osjetio se u Terniu jak potres, a nekoliko minuta kasnije osjetio se je drugi, jači udarac. Pučasntvo je pobjelo iz kuća, te cilu noć proboravilo pod vedrim nebom. Službeni izvještaji prešućuju kolika je materijalna šteta i to stoga, što se u Terniu nalaze najveće talijanske ljevaonice željeza i tvornice oružja. O nevremenu, što je nedavno poharalo razne krajeve Italije, možemo si stvoriti približnu sliku, ako se uzme u obzir, da je samo minulog tjedna votirano iz državnih sredstava 16 milijuna lira za

* Bečka „Die neue Zeitung“, u broju od 24. lipnja o. g. donosi vrlo uspješni prigodnicu od pjesnika A. H. Klinga, koju, osobito s obzirom na zadnje dvije kitice, donosimo u jermu prijevodu.